

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเชิงปฏิบัติการ (operational study) ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลแม่สรวย จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจงประกอบด้วย พยาบาลทีมผู้ดูแลจำนวน 5 ราย และผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงจำนวน 20 ราย รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) เครื่องมือดำเนินการศึกษา ได้แก่แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งผู้ศึกษาประยุกต์จาก แนวปฏิบัติทางการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการดูแลตนเองสำหรับผู้ที่เป็ความดันโลหิตสูงซึ่งพัฒนาโดย มยุรี มูลสวัสดิ์ (2548) และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งผู้ศึกษาได้นำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้เหมาะสม และนำไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 รายก่อนนำไปใช้จริง และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามความสามารถในปฏิบัติการเพื่อการดูแลตนเองของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ก่อนและหลังการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ของคุชฎี พงศ์อุดม (2549) ผู้ศึกษานำไปทดสอบความเชื่อมั่นซ้ำกับผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงที่มารับบริการที่คลินิกโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลแม่สรวยจำนวน 20 คน จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 เครื่องวัดความดันโลหิตชนิดปรอทที่ได้รับการตรวจสอบมาตรฐานจากโรงงานผู้ผลิต และได้รับการเปรียบเทียบค่ามาตรฐานโดยศูนย์วิศวกรรมกรรมแพทย์เชียงใหม่ ซึ่งจะมาทำการเปรียบเทียบค่ามาตรฐานเครื่องมือทางการแพทย์ให้แก่โรงพยาบาลแม่สรวยเป็นประจำทุกปี

การนำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงมาใช้ อิงตามกรอบแนวคิดของการนำหลักฐานเชิงประจักษ์และแนว

ปฏิบัติไปใช้ในคลินิกของสภาวิจัยทางสุขภาพและการแพทย์แห่งชาติ ประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 2000) ประกอบด้วยกระบวนการ PDSA 1 วงจร ซึ่งเป็น ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้
1) ขั้นวางแผนงาน 2) ขั้นปฏิบัติการ 3) ขั้นเรียนรู้ และ 4) ขั้นปรับปรุงงาน

การประเมินประสิทธิผลของการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้ประกอบด้วย การประเมินดังต่อไปนี้ ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ความดันโลหิตของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ความพึงพอใจของพยาบาลที่ดูแลต่อการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก และความพึงพอใจของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงต่อการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิก เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง หลังการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิก สูงกว่าก่อนการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
2. ความดันโลหิตขณะหัวใจบีบตัวหลังการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกต่ำกว่าก่อนการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
3. ความดันโลหิตขณะหัวใจคลายตัวหลังการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกต่ำกว่าก่อนการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
4. ความพึงพอใจของพยาบาลที่ดูแลต่อการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก อยู่ในระดับมาก
5. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงต่อการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิก อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ด้านการบริหาร

1. ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงในสถานพยาบาลต่าง ๆ ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโดยการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้ในการดูแลผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง อันนำไปสู่คุณภาพการปฏิบัติพยาบาล และนำไปสู่สภาวะที่ดีของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง

2. ควรมีการพัฒนาศักยภาพของพยาบาลผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก โดยการจัดอบรม ให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้ในการดูแลผู้รับบริการ และหน่วยงานนั้น ๆ จำเป็นจะต้องมีพยาบาลที่มีสมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการขั้นสูง เช่น มีความสามารถในการทำวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติทางคลินิก มีทักษะในการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง และมีทักษะในการสอนและให้คำชี้แนะ เป็นต้น

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

การนำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลแม่สรวย จังหวัดเชียงรายไปใช้ในสถานบริการสุขภาพอื่น ๆ ควรปรับให้เหมาะสมกับบริบทของสถานบริการสุขภาพนั้นๆ โดยพิจารณาความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร ด้านอุปกรณ์และด้านสถานที่ร่วมด้วย รวมทั้งต้องมีการทำความเข้าใจและให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อความร่วมมือและเพิ่มประสิทธิภาพในการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพื่อทดสอบประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลแม่สรวย จังหวัดเชียงรายในระยะยาว และผลลัพธ์ด้านอื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และอุบัติการณ์ของการเกิดภาวะแทรกซ้อน เป็นต้น
2. ควรนำแบบประเมินความพึงพอใจของพยาบาลที่ผู้ดูแลต่อการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงต่อการได้รับการดูแลตามใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกไปหาค่าความเชื่อมั่นก่อนนำมาใช้

ข้อจำกัดในการศึกษา

แบบประเมินความพึงพอใจของพยาบาลที่ผู้ดูแลต่อการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงต่อการได้รับการดูแลตามใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกนั้นยังไม่มีมีการหาค่าความเชื่อมั่น ซึ่งแบบประเมินดังกล่าวมีข้อคำถามเดียวถามถึงภาพรวมของความพึงพอใจที่เกิดขึ้นต่อการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกและต่อการได้รับการดูแลตามใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นผลการศึกษาที่ได้จึงแสดงถึงภาพรวมของความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น